

Konsultatīvā padome “Izglītība visiem” Sanāksme

2009.gada 23.aprīlis

Rīgā

Sanāksme notiek: Rīgas Valsts tehnikumā, Kr.Valdemāra iela 1c

Sanāksme sākas: plkst.10:00

PROTOKOLS Nr.3

Sanāksmi vada:

Dagnija Baltiņa UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsēkretāre

Sanāksmē piedalās:

<u>Konsultatīvās padomes dalībnieki (apstiprināti ar MK rīkojumu 325), vai deleģētie pārstāvji</u>	
Tatjana Koķe	Izglītības un zinātnes ministre, konsultatīvās padomes „Izglītība visiem,” priekšsēdētāja
Līga Vecā	Sabiedrības integrācijas fonda sekretariāts
Gunta Kraģe	Latvijas vecāku apvienība “Vecāki izglītībai, sadarbībai, izaugsmei”
Juris Borzovs	Akciju sabiedrība “Dati” Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija Rīgas Informācijas tehnoloģijas institūts
Mārtiņš Cimermanis	SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"
Ize Zubova	Zemgales plānošanas reģiona administrācija
Iļona Kiukucāne	Latvijas Darba devēju konfederācija
Kristiāns Godiņš	Kurzemes plānošanas reģions
Andris Grafs	Bērnu un ģimenes lietu ministrija
Aivars Gribusts	Latvijas izglītības apgādu asociācija
Laura Zvejniece	Latvijas Jaunatnes padome
Vija Račinska	Nodarbinātības valsts aģentūra
Lilīta Laube	Latvijas Invalīdu biedrība

Jānis Ušpelis	Ekonomikas ministrija
Olga Kokāne	Latvijas Pašvaldību savienība
Imants Lipskis	Labklājības ministrija
Kristīne Vītoliņa	Latvijas Valsts prezidenta kanceleja
Agnese Miltiņa	Kultūras un radošās industrijas izglītības centrs
Ingrīda Mikiško	Latvijas Pieaugušo izglītības apvienība
Sandra Ozoliņa	Valsts aģentūra „Kultūras informācijas sistēmas”
Andrejs Rauhvargers	Latvijas Rektoru padome
Maija Šmite	Valmieras rajona sieviešu apvienības vadītāja
Andrejs Siliņš	Latvijas Zinātņu akadēmija
Aivars Troska	Rīgas plānošanas reģiona attīstības padome Ogres rajona Lielvārdes novada dome
Iveta Vērse	Izglītības attīstības centrs
<u>Institūciju pārstāvji – novērotāji</u>	
Juris Lasmanis	Vangažu arodskola
Biruta Vilde	13. arodvidusskola
Ziedonis Sikсна	13. arodvidusskola
Jautrīte Ašurova	Ogres Meža tehnikums
Lolita Lapiņa	Ogres Meža tehnikums
Dace Lodiņa	Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma profesionālā vidusskola
Ieva Pečule	Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma profesionālā vidusskola
Vjačeslavs Ļeončuks	Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma profesionālā vidusskola
Vita Strautiņa	Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma profesionālā vidusskola
Dace Cine	Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma profesionālā vidusskola
Jolanta Klišāne	Kultūras un radošās industrijas izglītības centrs

Aija Laganovska	Rīgas Pārtikas ražotāju vidusskola
Marika Aņisko	Rīgas 3. arodskola
Māra Pušpure	LU Pieaugušo izglītības centrs
Anna Čīme	Vecbebru arodvidusskola
Gunta Stepanova	Skrundas arodvidusskola
Jolanta Daugule	Latvijas lauku sieviešu apvienība
Madara Apsalone	Latvijas Jaunatnes padome
Anita Mengote	Ārvalstu investoru padome Latvijā
<u>Sanāksmes organizatori, UNESCO LNK darba grupas pārstāvji</u>	
Jānis Gaigals	Izglītības un zinātnes ministrija
Dace Ratniece	Izglītības un zinātnes ministrija
Gunta Šmaukstele	Izglītības un zinātnes ministrija
Dagnija Baltiņa	UNESCO LNK Sekretariāts
Baiba Moļņika	UNESCO LNK Sekretariāts
Zane Paula-Pāvula	UNESCO LNK Sekretariāts
Sarmīte Pulste	UNESCO LNK Sekretariāts
Liesma Ose	Sorosa Fonds Latvija
Daina Jāņkalne	Mediju eksperte
Baiba Ramiņa	Akadēmiskās informācijas centrs

Protokolē:

Baiba Moļņika

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas
Izglītības sektora vadītāja

Darba kārtība:

1. Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministres, Konsultatīvās Padomes priekšsēdētājas prof. **Tatjanas Koķes** ievadvārdi;
2. Pārskats par ziņojumā „Izglītība un darba tirgus” ietvertajām galvenajām problēmām un risinājuma virzieniem, **Baiba Ramaņa**, Akadēmiskās Informācijas centra direktore;
3. Valsts izglītības politika profesionālās izglītības kontekstā, **Jānis Gaigals**, IZM Profesionālās un vispārējās izglītības departamenta direktors;
4. Diskusija / darbs grupās par risinājuma virzieniem profesionālās izglītības pievilcības paaugstināšanai un sociālo partneru līdzdalības nodrošināšanai – kopīgu ieteikumu izstrāde:
 - a. Profesionālās izglītības saturs un kvalitāte (vada B. Ramaņa);
 - b. Sadarbība ar sociālajiem partneriem un darba devējiem (vada L. Ose);
 - c. Profesionālās izglītības prestižs – pozitīva publiskā tēla veidošanas iespējas un bremzējošie faktori (vada D. Jāņkalne).
5. Noslēgums – darba grupu prezentācijas, ieskats turpmākajā Konsultatīvās Padomes „Izglītība visiem” darbībā.

1.

Pirms sanāksmes oficiālās atklāšanas, sanāksmes vadītāja *Dagnija Baltiņa* dod vārdu Rīgas Valsts tehnikuma direktora pienākumu izpildītājai *Astrīdai Ozoliņai*, kura kopā ar tehnikuma ētikas pasniedzēju *Livaru Jankovski* iepazīstina klātesošos ar Rīgas Valsts Tehnikumu. Galvenais uzdevums un mērķis Rīgas Valsts tehnikuma pedagogiem ir attīstība un nemitīga pilnveidošanās. Blakus jauniešu profesionālai sagatavotībai, ļoti svarīga ir arī personības attīstība un vērtību sistēmas veidošana. „Ko Tu šodien labu esi darījis?” – par atbildi uz šādu jautājumu aizdomāties aicina Rīgas Valsts tehnikuma pārstāvji arī ikvienu klātesošo, novēlot sanāksmes dalībniekiem veiksmīgu un radošu darbu, izjūtot atbildību par pieņemtajiem lēmumiem.

Dagnija Baltiņa izsaka pateicību Rīgas Valsts Tehnikuma pārstāvjiem par novēlējumiem un aicina Izglītības un zinātnes ministri, Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” priekšsēdētāju prof. Tatjanu Koķi atklāt sanāksmi.

Tatjana Koķe, sveicot visus klātesošos izglītības entuziastus, atzīmē, ka konsultatīvā padome „Izglītība visiem” ir starpnozaru padome, kas spēj risināt nopietnus, valstij svarīgus uzdevumus. Padomes locekļus vieno kopīga ideja, ka izglītībai ir jābūt gan kvalitatīvai, gan variatīvai un pieejamai katram iedzīvotājam. Atskatoties pagātnē, ministre uzsvēra, ka konsultatīvā padome gadu gaitā ir skatījusi vairākus svarīgus izglītības politikas dokumentus un profesionālās izglītības tēmas iekļaušana apspriežamo jautājumu sarakstā ir likumsakarīgs šī darba turpinājums. Svarīgi ir nodrošināt, lai konsultatīvajā padomē nolemtais, tiktu arī īstenots, un par to jādomā katram padomes loceklim savas kompetences ietvaros.

Runājot par profesionālās izglītības attīstību *Tatjana Koķe* uzsver sekojošus darbības virzienus, pie kuru īstenošanas ir ķērusies Izglītības un zinātnes ministrija:

- 1) 9.klašu absolventu novirzīšana uz profesionālo izglītību;
- 2) profesionālās izglītības iestāžu darbības optimizēšana un materiāltehniskās bāzes uzlabošana ar Eiropas struktūrfondu līdzekļu palīdzību;
- 3) profesionālās izglītības programmu piedāvājuma sakārtošana, veicinot pāreju uz moduļu sistēmu, kas paredz lielākas izvēles iespējas atbilstoši katra izglītojamā vajadzībām;
- 4) profesionālās izglītības pieejamības un atvērtības visiem vecumiem veicināšana, īpaši uzsverot nepieciešamību nodrošināt pieaugušo apmācību. Pie šī jautājuma Izglītības un zinātnes ministrija strādā sadarbībā ar Labklājības ministriju;
- 5) neformālā izglītībā iegūto prasmju un zināšanu atzīšana.

Savas uzrunas noslēgumā *Tatjana Koķe* izsaka gandarījumu par sanāksmes norises vietas izvēli, jo šādā veidā notiek tuvināšanās ar mērķauditoriju – profesionālajā izglītībā iesaistītajiem. Tāpat viņa pauž pārliecību, ka darba grupas izstrādātais ziņojums būs noderīgs gan izglītības politikas plānotājiem, gan arī citu nozaru pārstāvjiem, jo izglītība, īpaši, profesionālā izglītība, nav tikai viena resora jautājums.

Viņa aicina sanāksmes dalībniekus būt aktīviem un sniegt savus priekšlikumus, jo konsultācijas un priekšlikumi ir ļoti nepieciešami, lai lēmumi, kas tiek pieņemti izglītības jomā, būtu kvalitatīvi un atbilstoši sabiedrības vajadzībām.

2.

Tatjana Koķe aicina Akadēmiskās informācijas centra direktori *Baibu Ramiņu* uzstāties ar sagatavoto prezentāciju par tēmu „Izglītība un darba tirgus”.

Baibas Ramiņas prezentācija, kā arī ziņojums „Izglītība un darba tirgus” atrodami pielikumā.

Baiba Ramiņa īsumā raksturo ziņojuma tapšanas gaitu. Ziņojums veidots, analizējot fokusgrupu (profesionālās izglītības iestāžu vadītāji, profesionālās izglītības iestāžu mācību priekšmetu pedagogi, sociālie partneri, profesionālās izglītības iestāžu audzēkņi) diskusijas un to rezultātus. Fokusgrupu diskusijās bija organizētas ar mērķi tajās izrunāt būtiskākās problēmas profesionālajā izglītībā: jautājumus par profesionālās izglītības prestižu un to ietekmējošiem faktoriem, profesionālās izglītības saturu un kvalitāti, profesionālās izglītības iestāžu sadarbību ar darba devējiem, kā arī profesionālās izglītības iestāžu lomu mūžizglītības funkciju un sociālo iestāžu funkciju veikšanā. Gala rezultātā ziņojumā piedāvāti arī iespējamie problēmrisinājumi un rīcības virzieni šīm problēmām.

Ziņotāja uzsver, ka fokusgrupu diskusijās tika izvērtēta tikai vidējā profesionālā izglītība. Taču neskatoties uz to, diskusijās paustie viedokļi tikai par šo jomu bija ļoti dažādi, iespējams, arī subjektīvi. Ziņojuma mērķis līdz ar to bija atainot šo dažādību, tos visus raksturojot, kā arī pievēršoties tām problēmām un risinājumiem, kurus par svarīgiem uzskata profesionālajā izglītībā iesaistītie.

Baiba Ramiņa informē par galvenajiem ieteikumiem, kas tika izstrādāti fokusgrupu diskusijās. Viņa uzsver, ka apzināti tika apiets finanšu jautājums, izņemot sadaļu par skolu pašienēmumiem, kas ir ļoti būtiski, lai profesionālās izglītības iestādes varētu attīstīties un pilnveidoties. Savukārt sadaļā par profesionālās izglītības iestāžu prestižu, būtisks likās darba devēju ieteikums, popularizēt dažādu profesiju prestižu un to ieguves iespējas vidējās profesionālās izglītības iestādēs, jo sabiedrības informētība ir salīdzinoši zema. Liela nozīme profesionālās izglītības prestiža veidošanā ir programmu piedāvājumam, kurš jāveido

elastīgāks, bāzēts uz moduļiem, paredzot arī iespēju apvienot mācības ar darbu. Darba devēju diskusijā izskanēja viedoklis par nepieciešamību uzlabot profesiju klasifikatoru, lai būtu skaidrāks katras profesijas saturs. Būtisks ir arī ieteikums par vispārējo un profesionālo izglītības iestāžu sadarbību, lai arī vidējo vispārējo izglītības iestāžu audzēkņi būtu informēti par profesionālās izglītības piedāvājumu. Runājot par profesionālās izglītības pedagogiem, *Baiba Ramiņa* uzsver fokusgrupu diskusijās izskanējušu viedokli, ka ir jāsekmē pedagogu iespējas profesionālajai pilnveidei, netraucējot mācību procesu, kā arī jāsekmē skolu sadarbība ar darba devējiem uzņēmumos, lai varētu iepazīties ar jaunajām tehnoloģijām. Būtisks ir arī jautājums par sociālajām funkcijām, kuras veic profesionālās izglītības iestādes. Lai arī skolu direktori un pedagogi atzīst, ka sociālās funkcijas ir ļoti svarīgas, lai nodrošinātu bērniem labvēlīgu un drošu vidi, tomēr šādu funkciju veikšanai būtu vēl jāpiesaista papildus valsts vai pašvaldību finansējums.

Par būtisku fokusgrupu diskusijās tika atzīts arī jautājums par profesionālās izglītības iestāžu iesaistīšanos bezdarbnieku apmācībā, skolas to būtu ieinteresētas un gatavas darīt. Līdz ar to blakus vidējās profesionālās izglītības analīzei, diskusiju dalībnieki akcentēja nepieciešamību veidot elastīgu piedāvājumu pieaugušo apmācībai.

Par vienu no stūrakmeņiem fokusgrupu diskusijās kļuva darba devēju un profesionālo izglītības iestāžu sadarbība. Diskusijās tika izteikti vairāki priekšlikumi un piedāvājumi, lai veidotos sistēma, ka izglītības iestādēs iegūtās zināšanas un prasmes tiešām atbilstu darba tirgū izvirzītajām prasībām.

Nobeidzot savu prezentāciju, *Baiba Ramiņa* informē, ka fokusgrupu diskusijā tika analizēts arī Izglītības un zinātnes ministrijas sagatavotais koncepcijas par profesionālās izglītības prestiža paaugstināšanu projekts un galvenie ieteikumi tā pilnveidei arī ir atrodami ziņojumā.

Dagnija Baltiņa izsaka pateicību *Baibai Ramiņai* par prezentāciju un ieguldīto darbu ziņojuma tapšanā, kā arī uzsvērts tiek pārējo darba grupas locekļu paveiktais. Sanāksmes vadītāja aicina uzdot jautājumus ziņotājam.

Ingrīda Mikiško jautā ziņotājam par fokusgrupu diskusijās iesaistītajām mērķauditorijām un nepieciešamību to paplašināt ar vecāku grupu, jo vecāku viedoklis bieži ir noteicošais izglītības iestādes izvēlē.

Baiba Ramiņa atzīst, ka vecāki tiešām ir ļoti būtiska mērķauditorija, un, ja nākotnē tiks veidotas fokusgrupu diskusijas, tad noteikti vecāki arī tiks iesaistīti.

Ilona Kiukucāne aicina turpināt meklēt risinājumus problēmām profesionālajā izglītībā, neaprobežojoties ar vidējās profesionālās izglītības iestādēm. Ir ļoti svarīgi runāt par pieaugušo izglītību, pārkvalifikāciju un tml., kā arī noteikti jāanalizē augstākās profesionālās izglītības piedāvājums, jo katrā no posmiem ir savādāka situācija un nepieciešami citi risinājumi.

Kristiāns Godiņš atzīstot, ka kopumā ziņojums ir interesents un pareiza ir izvēlētā pieeja runāt ar dažādām mērķauditorijām, tomēr uzsver, ka būtiski ir analizēt arī karjeras izglītības iespējas un nozīmi, strādājot ar klientiem (audzēkņiem). Viņš arī uzsver, ka ziņojumā nav risināta pašvaldību iesaiste profesionālās izglītības attīstībā.

Baiba Ramaņa piekrīt, ka diskusijā par profesionālo izglītību vēl varētu iesaistīt diezgan daudz partnerus, tostarp, vecākus un pašvaldību pārstāvjus, bet tas būs turpmāko diskusiju uzdevums, ja tādas tiks organizētas.

Dagnija Baltiņa noslēdz šo sadaļu un aicina pāriet pie nākamā darba kārtības jautājuma.

3.

Dagnija Baltiņa aicina Izglītības un zinātnes ministrijas Profesionālās un vispārējās izglītības departamenta direktoru *Jāni Gaigalu* uzstāties ar sagatavoto prezentāciju par valsts izglītības politiku profesionālās izglītības kontekstā

Jānis Gaigals, uzsākot prezentāciju, izsaka pateicību visiem, kas piedalījušies ziņojuma veidošanā un uzsver, ka mērķtiecīga sadarbība sekmē profesionālās izglītības attīstību, kā arī izpratnes veidošanos sabiedrībā. Tāpat viņš apliecina, ka daudzi no ziņojumā akcentētajiem problēmjautājumiem jau šobrīd ir raduši risinājumus izglītības politikas dokumentos, kas norāda, ka rīcības virzieni tiem, kas rosina izmaiņas un tiem, kas tās īsteno, sakrīt.

Izglītības un zinātnes ministrijas prezentācija, kurā atspoguļota profesionālās izglītības korelācija ar darba tirgus prognozēm (Informatīvais ziņojums par 1.-3. kvalifikācijas līmeņa profesionālās izglītības programmu pārskatīšanu, audzēkņu uzņemšanas plāns 2009./2010.m.g. (projekts)) atrodama pielikumā.

4.

Konsultatīvās Padomes locekļi, kā arī novērotāji iesaistās darba grupās, izstrādājot ieteikumu tabulas.

1.darba grupa: Profesionālās izglītības saturs un kvalitāte, vadītāja *Baiba Ramaņa*, Akadēmiskās informācijas centra direktore;

2.darba grupa: Sadarbība ar sociālajiem partneriem un darba devējiem, vadītāja *Liesma Ose*, Sorosa fonda Latvijā Cilvēktiesību un sociālās integrācijas programmas direktore;

3.darba grupa: Pozitīvā publiskā tēla veidošanas iespējas un bremzējošie faktori, vadītāja *Daina Jāņkalne*, Mediju eksperte.

5.

Dagnija Baltiņa izsaka pateicību visiem sanāksmes dalībniekiem par līdzdalību darba grupās un aicina darba grupu vadītājus sniegt pārskatus par darba grupās paveikto.

Baiba Ramaņa, apkopojot 1.darba grupā paveikto, uzsver, ka tika izstrādāti ieteikumi profesionālās izglītības pedagogu profesionālajai pilnveidei sadarbībā ar nozaru asociācijām, augstskolām, zinātniskajām institūcijām un tml. Darba grupā tika izstrādāti ieteikumi arī profesionālās izglītības piedāvājuma dažādošanai. Kā negatīva tika atzīta iezīme, ka profesionālajā izglītībā nonāk audzēkņi ar zemām bāzes (pamatizglītības zināšanām), kas būtu jāmaina. Darba grupa arī izteica pārdomas par iespējamo paraugprogrammu izveidi un nepieciešamību paplašināt sadarbību ar darba devējiem.

1.darba grupas izstrādātā ieteikuma tabula pielikumā

Liesma Ose, apkopojot 2.darba grupā paveikto, uzsver karjeras izglītības nozīmi profesionālās izglītības iestāžu izvēlē, aicina ieviest un izmantot darba tirgus barometru, kas uzrādītu īstermiņa darba tirgus prognozi, kā arī pilnveidot sadarbības (īpaši, izglītības iestāžu un darba devēju starpā) modeļus.

2.darba grupas izstrādātā ieteikumu tabula pielikumā

Daina Jāņkalne, apkopojot 3.darba grupā paveikto, uzsver, ka darba grupa mēģināja apiet jautājumu par finansēm un izstrādāt sabiedrisko attiecību kampaņu profesionālās izglītības prestiža palielināšanai, orientējoties uz pieejamajiem resursiem un situāciju. Par vienu no ceļiem profesionālās izglītības popularizēšanai darba grupa izvēlējās neformālās informācijas izplatīšanu (savstarpēji sadarbojoties skolas vadībai, skolotājiem, audzēkņiem un vecākiem), kā arī veiksmes stāstu profesijā atrašanu un popularizēšanu sabiedrībā. „Katrai nozarei ir vajadzīgs savs Mārtiņš Rītiņš”, uzsver darba grupas vadītāja. Ļoti nozīmīgs resurss ir arī elektroniskie mediji – interesantu un saistošu izglītības iestāžu mājas lapu izveide.

Andrejs Siliņš uzdod jautājumu darba grupas vadītājai par atalgojumu profesionālās izglītības beidzējiem. Vai tas, ka aizvien mazāk profesionālās izglītības iestāžu beidzēji ir bezdarbnieki, nevarētu būt motivācija izdarīt izvēli par labu profesionālajai izglītībai?

Daina Jāņkalne piekrīt, ka šis ir jautājums, kas vēl nav pietiekoši izdiskutēts sabiedrībā un varētu būt interesants pētījuma objekts.

3.darba grupas izstrādātā ieteikumu tabula pielikumā

Dagnija Baltiņa izsaka pateicību visām darba grupu vadītājām. Darba grupu izstrādātie ieteikumi, kā arī sanāksmes protokols tiks nosūtīts visām iesaistītajām institūcijām tālākai rīcībai.

Noslēdzot sanāksmi, *Dagnija Baltiņa* informē, ka atbilstoši 2007. gadā pieņemtajam Konsultatīvās padomes „Izglītība visiem” darba plānam, ir izskatītas divas no četrām tēmām: Izglītība sociālai iekļaušanai (2008. g.) un Izglītība integrācijai darba tirgū (2009. g.). Nākamā tēma, ko būtu jāizskata Konsultatīvās Padomes sanāksmē ir *Izglītība pašrealizācijai mūža garumā*. Tēmas izvēli nosaka nepieciešamība runāt par radošumu izglītībā, pieeju un metodoloģiju, kā arī interešu izglītību un tās piedāvājumu.

Dagnija Baltiņa izsaka pateicību Rīgas Valsts tehnikuma vadībai par viesmīlību un atbalstu sanāksmes organizēšanā, kā arī visiem klātesošajiem par aktīvu līdzdalību.

Sanāksmi slēdz plkst.13:00

Sanāksmes vadītāja

D.Baltiņa

Protokolēja

B.Moļņika